

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

แนวความคิดทางด้านสังคมวิทยา กล่าวว่า การรวมกลุ่มของมนุษย์ที่เรียกว่า สังคมนั้น มีกลุ่มสังคมที่ถือเป็นหน่วยพื้นฐานที่สุด เรียกว่า ครอบครัว แม้ว่ารูปแบบของครอบครัวจะแตกต่างกันไปตามความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดลักษณะที่ต่างกัน เช่น ครอบครัวเดี่ยว (Monogamy), ครอบครัวที่มีสามีหรือภรรยาหลายคนในขณะเดียวกัน (Polygamy) เป็นต้น แต่ในที่นี้ผู้เขียนจะเริ่มต้นพิจารณาจากความสัมพันธ์ของครอบครัวที่ถือเป็นพื้นฐานที่สุด คือ ลักษณะแบบครอบครัวเดี่ยว ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างชายหนึ่งหญิงหนึ่ง อันเป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา และนำมาซึ่งความสัมพันธ์ของครอบครัวที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา และบุตร จากการให้กำเนิดชีวิตใหม่ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางสายเลือดนั่นเอง

ขณะที่ความต้องการของมนุษย์ในเรื่องครอบครัว ความปรารถนาทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ และการให้กำเนิดบุตร เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจ ความต้องการในการสร้างครอบครัวของกลุ่มแต่ละคู่ ก็ย่อมมีความปรารถนาที่แตกต่างกันไป กลุ่มสมรสบางคู่อาจคิดว่า การมีบุตรไม่ใช่เรื่องจำเป็นต่อชีวิตครอบครัว บางคู่อาจยังไม่พร้อมที่จะมีบุตรซึ่งอาจจะมีเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ มีภาระหน้าที่การงานเป็นต้น ในทางตรงกันข้ามกลุ่มสมรสบางคู่ กลับคิดว่าความปรารถนาสูงสุดในชีวิตการแต่งงาน คือการให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตรให้เจริญเติบโต แต่ก็ไม่ใช่กลุ่มสมรสทุกคู่จะประสบความสำเร็จสมความปรารถนา เพราะกลุ่มสมรสกลุ่มหนึ่งไม่สามารถมีบุตรได้ ด้วยวิธีตามธรรมชาติซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นหมัน หรือมีโรคประจำตัวที่เสี่ยงต่อภาวะของการมีบุตร เป็นต้น ในข้อ

เขียนนี้ผู้เขียนจะขอเรียกกลุ่มคู่สมรสที่ไม่สามารถมีบุตรได้นี้ว่า “คู่สมรสที่มีบุตรยาก” กลุ่มคู่สมรสกลุ่มนี้มีจำนวนไม่น้อยที่ปรารถนาจะมีบุตรจากสายเลือดของตน แม้ว่าบางคนอาจใช้วิธีการขอบุตรของผู้อื่น หรือนำเด็กกำพร้ามาเลี้ยง และอาจรับเป็นบุตรบุญธรรม แต่ในความรู้สึกที่แท้จริงก็คงยังมีความปรารถนาอยู่ลึก ๆ ที่จะมียายาทของตนเองไว้เชยชม ดังนั้นเมื่อวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีทางการแพทย์เปิดโอกาสให้คู่สมรสที่มีบุตรยากเหล่านั้น มีความหวังในการมีทายาทเป็นของตนเอง แม้ว่าจะเป็นวิธีการที่ยุ่งยากซับซ้อน และต้องใช้ความพยายามอดทนของคู่สมรสสักเท่าใดก็ตาม คู่สมรสที่มีบุตรยากจำนวนไม่น้อยก็ยังคงพยายามแสวงหาวิธีการเหล่านั้นมาช่วยในการให้กำเนิดบุตรตามความปรารถนาของตน เทคนิคทางการแพทย์ที่นำมาใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ การผสมเทียม, การทำเด็กหลอดแก้ว และการรับตั้งครรภ เป็นต้น

ในขณะที่วิธีการทางการแพทย์เหล่านั้นช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้มีบุตรยาก ได้มีบุตรไว้ชื่นชมเป็นผลสำเร็จ (แม้จะไม่ทุกกรณี) แต่ก็นำไปสู่การถกเถียงประเด็นปัญหาทางจริยธรรมอย่างมากมายเช่นกัน โดยเฉพาะกรณีการรับตั้งครรภ ก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากมาย เพราะนำไปสู่ความสับสนของความหมายในการเป็นบิดามารดา (Parenthood) ก่อให้เกิดคำถามที่ว่า ใครคือบิดามารดาที่แท้จริงของเด็ก รวมทั้งการทำสัญญารับจ้างตั้งครรภ ก็ยังนำไปสู่ปัญหาจริยธรรมในการให้กำเนิดบุตร กับการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางการเงินระหว่างหญิงรับตั้งครรภกับคู่สมรสที่มีบุตรยาก ซึ่งมีประเด็นปัญหาทางจริยธรรมอีกมากมายที่จะกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรม กับการรับตั้งครรภ เพื่อหาแนวทางการตัดสินใจความถูกต้องของปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมกับการรับตั้งครรภ อันเป็นผลมาจากการนำเทคโนโลยีชีวภาพมาใช้เพื่อช่วยในคู่สมรสที่ไม่สามารถมีบุตรได้ โดยธรรมชาติ ซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องพิจารณาจากความสัมพันธ์ของบุคคล ได้แก่ สามีภรรยา บิดามารดา ทารกในครรภ์หรือเด็ก และหญิงรับตั้งครรภ โดยใช้มนทัศน์สำคัญทางจริยศาสตร์ และปรัชญาทางสังคม เช่น สิทธิ หน้าที่ ผลประโยชน์ การยินยอม ฯลฯ เป็นแนวทางในการพิจารณา

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาจากบทความในวารสาร หนังสือ หรือ เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ
- 2) นำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ และสรุปแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทางจริยธรรมที่เกิดขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) การวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้น นำไปสู่แนวทางการตัดสินใจปัญหาความเป็นบิดามารดาที่เกิดขึ้นในการรับจ้างตั้งครรภ์ได้อย่างชัดเจนและชอบธรรม โดยเฉพาะปัญหาการอ้างสิทธิความเป็นบิดามารดาทางชีววิทยา ผู้เขียนคาดว่าจะอาจจะมีบางกรณีที่สามารถพิจารณาให้บุคคลอื่นที่มีใช้บิดามารดาทางชีววิทยาสมควรได้รับสิทธิในการเลี้ยงดู
- 2) การวิเคราะห์ปัญหาเรื่องสัญญาจ้างตั้งครรภ์ ทำให้เห็นข้อดีและข้อเสียของการทำสัญญา อันเกิดขึ้นกับบุคคลแต่ละฝ่ายแตกต่างกัน อาจจะนำไปสู่การยุติการทำสัญญาจ้างตั้งครรภ์ หรือเป็นแนวทางในการแก้ไขกฎหมายเกณฑ์ในการรับตั้งครรภ์ให้ชัดเจนและมีความชอบธรรมมากขึ้น